

інформаційних технологій Міністерства внутрішніх справ України. Також кожна дія поліцейського на отримання інформації з інформаційних ресурсів, передбачених статтями 26, 27 Закону України «Про Національну поліцію», фіксується в спеціальному електронному архіві, ведення якого і покладається на дану службу [3].

Виходячи зі сказаного, до суб'єктів інформаційного забезпечення поліції можна віднести департаменти, управління, відділи, сектори, відділення, а також кожного поліцейського (рядового і керівного складу поліції), який при здійсненні поліцейської діяльності своїми діями створює інформаційні правовідносини, тим самим забезпечуючи процес управління і функціонування інформаційних систем органів поліції.

Зростання масштабів і зміна в структурі Національної поліції України повинна супроводжуватися формуванням єдиної загальнонаціональної інформаційної системи, яка б забезпечувала необхідні зв'язки між її суб'єктами.

Список бібліографічних посилань

1. Аристова И. В. Формирование информационной среды органов внутренних дел Украины (методологические аспекты) // Вестник Одесского института внутренних дел. 1999. № 1. С. 121–126.
2. Бандурка О. М. Теорія і практика управління органами внутрішніх справ України (4 том): монографія. Харків: Скорпион ЛТД, 2012. 756 с.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст.379.
4. Сопілко І.М. Теоретико-правові підходи до розуміння суб'єктів права окремими галузевими науками // Юридичний вісник. № 4 (9). 2008. С. 66–70.
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.
6. Про національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 року № 74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 27–28. Ст. 181.
7. Департамент інформаційної підтримки та координації поліції «102» Національної поліції України. URL: <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1820541> (дата звернення 02.06.2017).

Одержано 12.06.2017

УДК 340.13+342.95

Павло Олександрович ШОРСЬКИЙ,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРЧИХ ПРАВ ГРОМАДЯН В УКРАЇНИ

Забезпечення виборчих прав громадян в Україні потребує використання від держави та її уповноважених органів відповідних способів,

переважно, правових, за допомогою яких будуть врегульовані суспільні відносини, що складаються у сфері реалізації громадянами цих прав, а також під час здійснення іншими суб'єктами виборчого процесу повноважень, що надані їм чинним законодавством України стосовно його організації та проведення. У цьому випадку ми маємо говорити про правове регулювання забезпечення виборчих прав. В узагальненому вигляді, коли говорять про правове регулювання, то мають на увазі вплив на суспільні відносини та їх учасників за допомогою відповідних юридичних засобів.

Найчастіше до механізму правового регулювання відносяться норми права, суспільні відносини, акти застосування норм права (нормативні та індивідуальні), акти тлумачення норм права.

Слід зазначити, що у науковій літературі термін «правове регулювання» ототожнюють за змістом з термінами «правова основа» та «правовий вплив». З цього приводу ми маємо зазначити наступне. Сам термін «регулювання» означає, в узагальненому вигляді, впорядкування, налагодження, приведення чогось у відповідність з чимось, натомість «правовий вплив – поширення дії права в усіх його формах на свідомість і поведінку людей, на їх взаємодію як учасників суспільних відносин з метою забезпечення особистих чи соціально-значущих результатів [1].

Отже щодо співвідношення правового регулювання та правового впливу слід сказати, що:

- поняття вплив більш широке за змістом, ніж регулювання, оскільки вплив включає як регулювання за допомогою правової норми, так і інші правові засоби та форми впливу на поведінку людей. Предмет правового регулювання становлять не всі стосунки людей, а тільки ті суспільні відносини, що регулюються правом, предметом правового впливу охоплюються й ті стосунки людей (економічні, політичні, соціокультурні), які не регулюються правом [1; 2, с. 412];

- правове регулювання і правовий вплив мають власні механізми - механізм правового регулювання здійснюється через систему юридичних засобів і форм, а механізм правового впливу функціонує через систему юридичних і неюридичних засобів [1; 3, с. 212];

- всі правові засоби, які застосовуються в процесі правового регулювання, спираються на державний примус, натомість правовий вплив не завжди має обов'язковий характер і часто реалізується без нього [4, с. 25].

Правове регулювання відрізняється від правового впливу, оскільки правовий вплив більш широке за змістом поняття і включає усі засоби та форми впливу на поведінку людей, не тільки правові, крім механізм правового впливу функціонує через систему юридичних і неюридичних (ідеологічних, психологічних, інформаційних) засобів.

Поняття правова основа є вужчим поняттям ніж правове регулювання, адже норми права, акти тлумачення норм права та, відповідно, нормативні акти, які розуміють під цим терміном є органічною складовою механізму

правового регулювання. Засновуючись на вищевикладеному можна зробити висновок про те, що правове регулювання забезпечення виборчих прав громадян представляє собою здійснюваний за допомогою юридичних засобів процес упорядкування суспільних відносин, пов'язаних з реалізацією громадянами виборчих прав, закріплених Конституцією України та чинним законодавством, який забезпечується у необхідних випадках державним примусом.

Метою правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян є формування умов, що максимально сприяють реалізації закріплених нормативно-правовими актами активного, пасивного та додаткових виборчих прав громадян, а також створити належні умови для їх захисту і відновлення.

Правове регулювання забезпечення виборчих прав громадян має власний механізм, що включає норми права, які закріплюють виборчі права громадян, механізм їх реалізації та захисту, акти тлумачення відповідних норм, акти застосування законодавства про вибори (індивідуальні, нормативні) та суспільні відносини, які виникають в процесі реалізації громадянами виборчих прав.

Основою механізму правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян є правова норма. Як зазначає Кропачов Н.М. правове регулювання в усіх випадках починається з юридичної норми, в якій би формі вона не була виражена, де зміст норми і метод її впливу визначено предметом її регулювання [21, с. 25]. Слід також погодитися із думкою Шишки Р.Б., який підкреслює, що визначальним елементом правового регулювання визнана норма права – нормативна основа механізму правового регулювання, яка охоплює інші його елементи. Вона встановлює можливий варіант поведінки (активної чи пасивної), визначає суб'єктивні права та можливості реалізувати охоронюваний законом інтерес, так і необхідний варіант поведінки – юридичні обов'язки [22].

Зазначені правові норми об'єднуються у так звані «нормативно-правові акти», тобто офіційні документи прийняті уповноваженими суб'єктами в рамках своїх повноважень у відповідній формі, з дотриманням певного порядку, що містять норми права і розраховані на невизначене коло осіб та неодноразове застосування.

Реалізація громадянами України виборчих прав врегульовано нормативними актами багатьох галузей права. Натомість ми можемо зазначити, що взагалі складно виділити «чисті галузеві» нормативні акти з цього напрямку. Натомість у багатьох актах містяться адміністративно-правові норми, що метою яких є регулювання управлінських суспільних відносин, в сфері організації виборів та забезпечення виборчих прав усіх суб'єктів виборчого процесу, закріплення розпорядчо-владних та контрольних повноважень за відповідними державними органами щодо здійснення державних та місцевих виборів, визначення порядку адміністративного та судового захисту порушених виборчих прав та ін.

Адміністративне законодавство займає ключове місце в механізмі правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян в Україні, оскільки є складовим елементом його механізму. Крім того, багато нормативних актів містять адміністративно-правові норми, що регулюють управлінські та владно-розпорядчі відносини щодо організації та проведення виборчого процесу, а також захисту виборчих прав громадян. На перший погляд, може здаватися, що виборчий процес – це сфера конституційного права. Але, все ж таки вибори – це керована система, яка потребує організації, управління та координації усіх її елементів. А управління є предметом регулювання саме адміністративного права. Наприклад, суб'єкти виборчих відносин, зокрема органи виконавчої влади, Центральна виборча комісія застосовують відповідні адміністративно-правові форми та методи управління у своїй діяльності, а тому взагалі можна сказати про наявність окремого механізму адміністративно-правового забезпечення реалізації виборчих прав громадян в Україні.

Список бібліографічних посилань

1. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник: пер. з рос. Харків: Консум. 2006. 656 с. URL: <https://goo.gl/Xr4VzI> (дата звернення 02.06.2017).
2. Комаров С. А. Общая теория государства и права: учебник. 7-е изд. СПб.: Питер, 2008. 512 с.
3. Теория государства и права: учебник / под ред. В. К. Бабаева. М.: Юристъ. 2003. 592 с.
4. Іщенко І. Проблеми співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив» у сучасній теорії права // Юридична Україна. 2011. № 8. С. 21–27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2011_8_6 (дата звернення 13.03.2017).
5. Кропачев Н. М. Уголовно-правовое регулирование. Механизм и система. СПб.: С.-Петербург. гос. ун-т, 1999. 262 с.
6. Шишка Р.Б. Механізм правового регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності // Сайт Асоціації докторів філософії України. Серія. ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні. URL: <http://aphd.ua/publication-85> (дата звернення 15.03.2017).

Одержано 12.06.2017